

SISÄLLYSLUETTELO

Demilitarisointisopimus 1856	1
Ratifiontiasiakirjat	2
Kansainliiton Ahvenanmaanpäättös 1921	3
Kansainliiton Ahvenanmaansopimus 1921	4
Linnoittamattomuussopimus 1921	5
Suomen ja Neuvostoliiton sopimus Ahvenanmaasta 1940	9
Pariisin rauhansopimus 1947	11
Neuvostoliiton kirje 1948	12
Suomen ja Venäjän välinen pöytäkirja 1992	13
Ahvenanmaan asiakirjat EU:n liittymisen yhteydessä 1994	14
Suomen pyyntö Ahvenanmaasta	14
Unionin yhteinen kannanotto.....	15
Liittymissopimus.....	16
Pöytäkirja Ahvenanmaasta.....	16
Julistus Ahvenanmaasta.....	17
Asiakirja liittymisehdoista	17
Suomen hallituksen Ahvenanmaan liittymisen julistus	18
Lissabonin sopimus.....	19
Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen konsolidoitu toisinto	19
Suomen edustuston lausuma Ahvenanmaasta.....	20

1856
DEMILITARISOINTISOPIMUS

**Ranskan, Suur-Britannian ja Venäjän välinen, Ahvenanmaansaaria koskeva
sopimus. Tehty Pariisissa 30 päivänä maaliskuuta 1856.**

(Ranskankielisen alkuperäisen dokumentin mukainen suomennos).

Kaikkivaltiaan Jumalan nimessä.

Hänen Majesteettinsa Suur-Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan Kuningatar, Hänen Majesteettinsa Ranskalaisten keisari ja Hänen Majesteettinsa Kaikkien Venäläisten Keisari, jotka haluavat laajentaa heidän kesken vallinneen ja niin onnellisesti palautetun, Itämaita koskevan yksimielisyyden käsittämään myöskin Itämerta ja siten varmentaa yleisen rauhan edut, ovat päättäneet tehdä sopimuksen ja tässä tarkoituksessa määränneet:

Hänen Majesteettinsa, Ranskalaisten keisari. Kreivi Alexandre Colonna-Walewski (arvonimet), Paroni François Adolphe de Bourquenay (arvonimet),

Hänen Majesteettinsa Suur-Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan Kuningatar, Paroni George William Frederic Clarendon (arvonimet) ja Paroni Henry Richard Charles Cowley (arvonimet)

Hänen Majesteettinsa Venäjän Keisari: Kreivi Alexis Orloff (arvonimet), Paroni Filip Brunnow (arvonimet),

Jotka vaihdettuaan oikeiksi ja päteviksi havaitut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavista artikloista:

1 artikla.

Noudattaakseen Heidän Majesteettiensa Suur-Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan Kuningattaren ja Ranskalaisten Keisarin toivomusta, selittää Hänen Majesteettinsa kaikkien Venäläisten Keisari, että Ahvenanmaan saaria ei linnoiteta ja ettei siellä tule säilytettäväksi tai rakennettavaksi mitään sotilaallista tai merilaitosta.

2 artikla.

Tämä sopimus, joka on liitetty tänä päivänä Pariisissa allekirjoitettuun yleiseen sopimukseen, on ratifioitava, ja ratifioimisasiakirjat ovat vaihdettavat neljän viikon kuluessa tai aikaisemmin, mikäli mahdollista on.

Tämän vakuudeksi ovat valtuutetut allekirjoittaneet sen ja varustaneet sen sineteillään.

Tehty Pariisissa, Maaliskuun kolmantenakymmentenä päivänä vuonna 1856.

Clarendon Cowley Walewski Bourquenay Orloff Brunnow

JUMALAN ARMOSTA
ME ALEKSANTERI II,
KAIKKIEN VENÄLÄISTEN
KEISARI JA YKSINVALTIAS

(arvonimet), olemme saaneet tiedon että on saavutettu yksimielisyys Heidän Majesteettiensa Suur-Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan Kuningattaren ja Ranskalaisten Keisarin kanssa, ja täysivaltaiset edustajamme ovat 18./30 maaliskuuta vuonna 1856 tehneet ja allekirjoittaneet sopimuksen Ahvenanmaan saarista jonka sananmuoto on seuraava:

/Liite/

Tästä syystä, ja asianmukaisesti tarkastettuamme tämän sopimuksen, me täten yhdyimme, vahvistimme ja ratifioimme koko valtakautemme ajaksi, annamme Keisarillisen lupauksemme omamme, perillistemme ja seuraajiemme puolesta, että kaikki mikä tähän sopimukseen sisältyy tullaan huomioimaan ja suorittamaan loukkaamattomasti. Tämän varmistukseksi olemme Me omakätisesti allekirjoittaneet tämän keisarillisen ratifioinnin ja kiinnittäneet siihen keisarillisen sinettimme.

Tehty Pietarissa, kolmantena päivänä huhtikuuta armon vuonna tuhatkahdeksansataaviisikymmentäkuusi, Meidän valtakautemme toisena vuonna.

Alkuperäinen kappale on Hänen Majesteettinsa keisarin allekirjoittama seuraavasti

ALEXANDRE.

L:S:

Kontrasignoitu: Keisarillinen Kansleri Kreivi Nesselrode.

Jäljennöksen varmistanut: Kreivi Nesselrode.

Vaihtopöytäkirja

Allekirjoittaneet ovat jälleen kokoontuneet suorittaaksemme Heidän Majesteettiensa Suur-Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan Kuningattaren, Ranskalaisten Keisarin ja Kaikkien Venäläisten Keisarin ratifikaatioiden vaihdon koskien sopimusta Ahvenanmaan saarista joka solmittiin Pariisissa 30. maaliskuuta 1856; - ratifikaatiokirjat on esitetty ja vaihdettu sen jälkeen kun ne ovat tarkastuksen jälkeen todettu olevan muodoltaan hyvät ja asianmukaiset.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet valtuutetut varustaneet tämän pöytäkirjan vaakunasineiteillään.

Tehty Pariisissa, kahdentenkymmenentenäseitsemänä päivänä toukokuuta vuonna tuhatkahdeksansataaviisikymmentäkuusi.

?? Cowley ..?? A.Walewski Bourquenay ?? Orloff Brunnow

Julkaisijan huomautus: Sopimuksen allekirjoittajia on kuusi, vaihtodokumentin allekirjoittajia on kahdeksan- Vain yllä olevat allekirjoitukset ovat tunnistettavissa, muut ovat osittain sinettien peittämiä. Mikään allekirjoituksista ei näytä olevan lordi Clarendonin.

1921
AHVENANMAANPÄÄTÖS

PÖYTÄKIRJA KANSAINLIITON NEUVOSTON KOKOUKSESTA KESÄKUUN 24
PÄIVÄNÄ 1921.

(Suomennos: Suomen asetuskokoelma, 1921 vuoden valtiopäivät N:o 42.)

1. Suvereenisuus Ahvenanmaan saariin tunnustetaan kuuluvan Suomelle.
2. Kuitenkin yleinen rauha, Suomen ja Ruotsin väliset vastaiset hyvät suhteet, itse saarten menestys ja onni tulevat lujitelluiksi seuraavilla toimenpiteillä:
a) saarten väestölle annettavilla uusilla takeilla, b) saariryhmän julistamisella puolueettomaksi ja jättämiseksi linnoittamatta.
3. Näiden uusien itsehallintolakiin sisällytettävien takeiden pääasiallisena tarkoituksena on: säilyttää ruotsinkieli kouluissa; säilyttää maanomistus asukkaiden omista käsissä; asettaa tarpeelliset rajoitukset mahanmuuttaneiden äänioikeuden saavuttamiselle sekä taata sellaisen maaherran nimittäminen, joka nauttii väestön luottamusta.
4. Katsoen, että tarkoitustaan vastaavat takeet saadaan parhaiten aikaan Suomen ja Ruotsin edustajain yhteisymmärryksellä kautta tarpeen vaatiessa kansainliiton neuvoston myötävaikutuksella, toivoo neuvosto, että tällainen sopimus saataisiin aikaan molempien asiapuolien suostumuksella. Siinä tapauksessa, että yhteisymmärrystä ei saataisi aikaan, määrää neuvosto itse ne takeet, jotka de pitää tarpeellisena sisällyttää muutoksia tekemällä, 7 p:nä toukokuuta 1920 annettuun itsehallintolakiin. Joka tapauksessa valvoo kansainliiton neuvosto näiden takeiden noudattamista.
5. Saariryhmän linnoittamatta jättämistä ja puolueettomuutta koskeva kansainvälinen sopimus on takaava Ruotsin kansalle ja kaikille asianosaisille maille sen, etteivät Ahvenanmaan saaret voi koskaan muodostua vaaraksi sotilaallisessa suhteessa. Tämän vuoksi on vuoden 1856 sopimuskirja korvattava laajemmalla sopimuksella, jonka takaavat kaikki asianosaiset valtat, Ruotsi näihin luettuna. Neuvoston mielestä tulee tämän sopimuksen pääkohdilta olla Ruotsin esittämän, saarten neutralisoimista koskevan sopimusehdotuksen mukainen. Pääsihteerille annetaan toimeksi kehottaa asianomaisia hallituksia nimittämään asianmukaisesti valtuutetut edustajansa käsittelemään ja päättämään ehdotettua sopimusta.

1921
AHVENANMAANSOPIMUS

PÖYTÄKIRJA KANSAINLIITON NEUVOSTON KOKOUKSESTA
KESÄKUUN 27 PÄIVÄNÄ 1921.

(Suomennos: Suomen asetuskokoelma, 1921 vuoden valtiopäivät N:o 42)

1. Päätäten vakuuttaa ja taata Ahvenanmaan saarten väestölle sen ruotsalaisen kielen, sivistyksen ja paikallisten perintätapojen säilyttämisen sitoutuu Suomi ensi tilassa sisällyttämään Ahvenanmaan itsehallinnosta toukokuun 7 (on oleva 6) päivänä 1920 annettuun lakiin seuraavat takeet:

2. Ahvenanmaan maakuntapäivät ja kunnat eivät ole missään tapauksessa velvollisia ylläpitämään muita kouluja kuin sellaisia, joissa opetuskieli on ruotsinkieli. Valtion oppilaitoksissa on opetus niinkään annettava ruotsinkielellä. Asianomaisen kunnan suostumuksetta ei suomenkieltä voida opettaa valtion tai kunnan ylläpitämässä tai kannattamissa kansakouluissa.

3. Kun Ahvenanmaalla sijaitseva kiinteistö on myyty henkilölle, jonka laillinen asunto ja kotipaikka ei ole siinä maakunnassa, on jokaisella, jolla siellä on laillinen asunto ja kotipaikka, maakuntalautakunnalla tai sillä kunnalla, jossa kiinteistö sijaitsee, oikeus lunastaa sanottu kiinteistö hinnasta, jonka, ellei siitä sovita, määrää ensimmäisen asteen tuomioistuimien (kihlakunnanoikeus), ottaen huomioon vallitsevan hintatason.

Tarkemmat määräykset annetaan erityisessä laissa, jossa säädetään lunastusmettely ja kenellä, kun tarjouksia on useampia, on etuoikeus lunastukseen.

Tätä lakia voidaan muuttaa, selittää ja kumota vain samoin edellytyksin kuin itsehallintolakia.

4. Suomen kansalaisoikeutta nauttivat henkilöt, jotka muuttavat Ahvenanmaan saariryhmälle, saavat kunnallisen ja maakunnallisen äänioikeuden vasta sen jälkeen kun heillä viiden vuoden ajan on siellä ollut laillinen asunto ja kotipaikka. Saariryhmälle muuttaneina ei pidetä niitä henkilöitä, joilla aikaisemmin on viitenä vuonna ollut laillinen asunto ja kotipaikka Ahvenanmaan saarilla.

5. Ahvenanmaan saarien maaherran nimittää Suomen tasavallan presidentti sovittuaan siitä Ahvenanmaan maakuntapäiväin puheenjohtajan kanssa. Ellei yksimielisyyttä saavuteta, määrää tasavallan presidentti maaherran viidestä ehdokkaasta, jotka maakuntapäivät ovat esittäneet ja joilla on tarpeelliset edellytykset hyvin hoitamaan saarien hallintoa sekä valvomaan valtion turvallisuutta.

6. Ahvenanmaan maakunnalla on oikeus käyttää tarpeisiinsa 50 % maaveron tuloista niiden tulojen lisäksi, jotka on mainittu itsehallintolain 21 §:ssä.

7. Kansainliiton neuvosto valvoo näiden takeiden soveltamista. Suomen on annettava liittoneuvostolle, oheenliittäen omat huomautuksensa, kaikki valitukset ja muistutukset, joita Ahvenanmaan maakuntapäivät tekevät näiden takeiden soveltamisesta, ka neuvosto voi, jos asia on laadultaan oikeudellinen, hankkia lausunnon pysyvältä kansainväliseltä tuomioistuimelta.

Neuvosto hyväksyi yksimielisesti tämän sopimuksen, ja päätti liittää sen päätökseensä kesäkuun 24. päivältä.

1921
AHVENANMAANSAARTEN LINNOITTAMATTOMUUTTA
JA PUOLUEETTOMUUTTA KOSKEVA SOPIMUS.

(Suomennos: FINLEX® - Valtion säädöstietopankki)

Saksan Presidentti, Hänen Majesteettinsa Tanskan ja Islannin Kuningas, Viron Tasavallan Päämies, Suomen Tasavallan Presidentti, Ranskan Tasavallan Presidentti, Hänen Majesteettinsa Ison Britannian ja Irlannin Yhdistyneen Kuningaskunnan ja brittiläisten merentakaisen alueitten Kuningas, Intian Keisari, Hänen Majesteettinsa Italian Kuningas, Latvian Tasavallan Päämies, Puolan Valtionpäämies ja Hänen Majesteettinsa Ruotsin Kuningas, jotka ovat sopineet Kansainliiton neuvoston päätöksessään 24 päivältä kesäkuuta 1921 lausuman toivomuksen toteuttamisesta, mikä tarkoittaa Ahvenanmaan saarten linnoittamattomuutta ja neutralisoimista koskevan sopimuksen aikaansaamista asianosaisten valtain välillä, jotta saataisiin takeet siitä, etteivät nämä saaret koskaan tule aiheuttamaan vaaraa sotilaalliselta kannalta, ovat tässä tarkoituksessa päättäneet täydentää sen sitoumuksen sisällystä, jonka Venäjä on antanut 30 päivänä maaliskuuta 1856 Pariisissa solmittuun traktaattiin liitetystä Ahvenanmaan saaria koskevassa sopimuksessa, mainittua sitoumusta kuitenkin loukkaamatta;

1 Artikla.

Suomi vahvistaa, sikäli kuin se sen osalta saattaa olla tarpeellista, sen selityksen, jonka Venäjä on antanut Pariisiin traktaattiin 30 päivältä maaliskuuta 1856 liitetystä Ahvenanmaan saaria koskevassa sopimuksessa, ja sitoutuu siis olemaan linnoittamatta Ahvenanmaan saariksi nimitettyä Suomen saariston osaa.

2 Artikla.

I. Nimityksellä Ahvenanmaan saaret tarkoitetaan tässä sopimuksessa kaikkia niitä saaria, luotoja ja kareja, jotka sijaitsevat seuraavien viivojen rajoittamalla vesi-alueella:

a) pohjoisessa pohj. leveysaste 60o 41'.

b) idässä suorat viivat, jotka perätysten yhdistävät seuraavat maantieteelliset pisteet:

- 1) 60o 41',0 pohj. lev. ja 21o 00',0 it. pit. Gr.
- 2) 60o 35',9 pohj. lev. ja 21o 06',9 it. pit. Gr.
- 3) 60o 33',3 pohj. lev. ja 21o 08',0 it. pit. Gr.
- 4) 60o 15',8 pohj. lev. ja 21o 05',5 it. pit. Gr.
- 5) 60o 11',4 pohj. lev. ja 21o 00',4 it. pit. Gr.
- 6) 60o 09',4 pohj. lev. ja 21o 01',2 it. pit. Gr.
- 7) 60o 05',5 pohj. lev. ja 21o 04',3 it. pit. Gr.
- 8) 60o 01',1 pohj. lev. ja 21o 11',3 it. pit. Gr.
- 9) 59o 59',0 pohj. lev. ja 21o 08',3 it. pit. Gr.
- 10) 59o 53',0 pohj. lev. ja 21o 20',0 it. pit. Gr.
- 11) 59o 48',5 pohj. lev. ja 21o 20',0 it. pit. Gr.
- 12) 59o 27',0 pohj. lev. ja 20o 46',3 it. pit. Gr.

c) etelässä pohj. leveysaste 59o 27'.

d) lännessä suorat viivat, jotka perätysten yhdistävät seuraavat maantieteelliset pisteet:

13) 59o 27',0 pohj. lev. ja 20o 09',7 it. pit. Gr.

14) 59o 47',8 pohj. lev. ja 19o 40',0 it. pit. Gr.

15) 60o 11',8 pohj. lev. ja 19o 05',5 it. pit. Gr.

16)-- Märket-luodon keskikohta

60o 18',4 pohj. lev. ja 19o 08',5 it. pit. Gr.

17) 60o 41',0 pohj. lev. ja 19o 14',4 it. pit. Gr.

Viivat, jotka yhdistävät 14, 15 ja 16 pisteen, ovat ne, määrätty ” Description topographique de la frontière entre le Royaume de Suède et l'Empire de Russie d'après la démarcation de l'année 1810 corrigée d'après la revision de 1888” (Ruotsin kuningaskunnan ja Venäjän keisarikunnan välinen topografinen rajaselitys, tehty vuonna 1888 tarkistetun 1810 vuoden rajanjärjestelyn mukaan) nimisessä julkaisussa.

Kaikkien tässä artikkelissa mainittujen pisteiden asema viittaa yleensä brittiläisen amiraliteetin merikorttiin N:o 2297 vuodelta 1872 (vuoden 1921 elokuuhun asti tehtyine korjauksineen); kuitenkin pisteiden 1-11 asema viittaa suuremman täsmällisyyden vuoksi seuraaviin merikortteihin: suomalaisiin merikortteihin N:o 32 vuodelta 1921, N:o 29 vuodelta 1920 ja venäläiseen merikorttiin N:o 742 vuodelta 1916 (korjattu maaliskuussa 1916).

Kappale kutakin näitä eri merikortteja on talletettu Kansainliiton pysyvän sihteeristön arkistoon.

II. Ahvenanmaan saarten aluevesien katsotaan ulottuvan kolmen meripenikulman päähän edellämääritellyistä, ainakin ajoittain vedenpinnalla näkyvistä saarista, luodoista ja kareista matalanveden aikana; kuitenkin ei ole aluevesien katsottava missään kohdin ulottuvan tämän artiklan ensimmäisessä momentissa määrättyjen rajaviivain ulkopuolelle.

III. I momentissa määritellyt saaret, luodot ja karit ja II momentissa määrätty aluevedet yhteensä muodostavat sen ”vyöhykkeen”, johon seuraavia artikloja sovelletaan.

3 Artikla.

Älköön mitään sotilas- tai laivastorakennusta tai tukikohtaa, mitään sotilasilmailutoimen rakennusta tai tukikohtaa eikä mitään muutakaan sotatarkoituksiin käytettävää laitetta ylläpidettäkö 2 artikkelissa määrättyllä vyöhykkeellä tai sinne rakennettako.

4 Artikla.

Paitsi 7 artikkelissa määrättyissä tapauksissa älkööt minkään vallan maa-, meri- tai ilmailuvoimat tunkeutuko 2 artikkelissa määrätyle vyöhykkeelle tai siellä oleskelko; aseiden ja sotatarpeiden valmistus, tuonti, kauttakuljetus ja vienti ovat siellä nimenomaan kielletyt.

Rauhan aikana sovelletetaan kuitenkin seuraavia määräyksiä:

a) paitsi Suomen tasavallassa voimassa olevien yleisten säännösten mukaan järjestyksen ja yleisen turvallisuuden säilyttämiseksi vyöhykkeellä tarvittavaa säännöllistä

poliisihenkilökuntaa, Suomi voi poikkeuksellisten olosuhteiden vaatiessa viedä sinne ja väliaikaisesti siellä pitää muita sellaisia aseellisia voimia, jotka ovat välttämättömän tarpeelliset järjestyksen pitämiseksi.

b) Suomi pidättää itselleen niinkään oikeuden aika ajoin käyttää saaria tarkastamassa 1 tai 2 keveää vedenpinnalla kulkevaa sota-alusta, jotka voivat siinä tapauksessa ankkuroida väliaikaisesti niiden vesillä. Paitsi näitä laivoja saa Suomi, jos erikoisen tärkeät seikat vaativat, tuoda vyöhykkeen vesille ja siellä väliaikaisesti pitää muitakin vedenpinnalla kulkevia laivoja, joiden kantavuus ei missään tapauksessa saa olla suurempi kuin yhteensä 6,000 tonnia.

Suomen Hallitus ei saa myöntää lupaa tulla saaristoon ja siellä väliaikaisesti ankkuroida muuta kuin yhdelle jonkun muun vallan sotalaivalle.

c) Suomi saa antaa ilmasotavoimiensa lentää vyöhykkeen ylitse, mutta niiden maihin laskeminen on kielletty, paitsi pakottavassa hätätilassa.

5 Artikla.

Kielto sallimasta sotalaivain tulo 2 artiklassa mainitulle vyöhykkeelle tai siellä oleskelu ei vaikuta vapauteen kulkea rauhallisesti aluevesien lävitse, mikä läpikulku pysyy voimassaolevien kansainvälisten säännösten ja tapojen alaisena.

6 Artikla.

Sodan aikana pidetään 2 artiklassa mainittua vyöhykettä puolueettomana alueena, eikä sitä saa välillisesti eikä välittömästi käyttää tarkoitukseen, joka on jossain yhteydessä sotilaallisten toimenpiteiden kanssa.

Kuitenkin on Suomen, jos Itämeri joutuu sodan piiriin, sallittu vyöhykkeen puolueettomuuden turvaamiseksi väliaikaisesti laskea miinoja tämän vesialueelle ja sitä varten ryhtyä sellaisiin laivastotoimenpiteisiin, jotka ovat aivan välttämättömiä. Suomen on heti ilmoitettava tämä Kansainliiton neuvostolle.

7 Artikla.

I. Antaakseen tämän sopimuksen johdannossa mainitulle takeelle tarpeeksi tehoa, Korkeat Sopimuksentekijät kääntyvät joko erikseen tai yhteisesti Kansainliiton neuvoston puoleen, jotta neuvosto päättäisi mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä tämän sopimuksen määräysten voimassapitämisen turvaamiseksi tai sen loukkaamisen estämiseksi.

Korkeat Sopimuksentekijät sitoutuvat avustamaan toimenpiteissä, joihin neuvosto sitä varten päättää ryhdyttäväksi.

Kun neuvoston on tämän sitoumuksen täyttämiseksi tehtävä päätöksensä edellä mainittujen olosuhteiden vallitessa, tulee neuvoston kutsua kokoukseen ne valtat, jotka ovat ottaneet osaa tähän sopimukseen, olivatpa ne liiton jäseniä tai ei. Tämän sopimuksen määräysten rikkomisesta syytetyn vallan edustajan antamaa ääntä ei oteta huomioon neuvoston päätökseen vaadittavaa yksimielisyyttä laskettaessa.

Jollei yksimielisyyttä voida saavuttaa, on jokainen Korkeista Sopimuksentekijöistä oikeutettu ryhtymään niihin toimenpiteisiin, joita neuvosto on 2/3 enemmistöllä puoltanut, äänet laskettu huomioonottamatta tämän sopimuksen rikkomisesta syytetyn vallan edustajan antamaa ääntä.

II. Jos Ahvenanmaan saaria taikka niiden kautta Suomen mannermaata vastaan suunnattu äkillinen hyökkäys saataisi vyöhykkeen puolueettomuuden vaaran, on Suomen ryhdyttävä vyöhykkeellä tarpeellisiin toimenpiteisiin hyökkääjän pysäyttämiseksi tai torjumiseksi, siksi kunnes Korkeat Sopimuksentekijät tämän sopimuksen määräysten mukaisesti saattavat puuttua asiaan puolueettomuuden arvossapitämiseksi.

Suomen on heti ilmoitettava tämä neuvostolle.

8 Artikla.

Tämän sopimuksen määräykset pysyvät voimassa tapahtukoonpa Itämeren nykyisessä status quossa mitä muutoksia tahansa.

9 Artikla.

Kansainliiton neuvostoa pyydetään saattamaan tämä sopimus liiton jäsenten tietoon, jotta kaikki yleisen rauhan vuoksi pitäisivät arvossa Ahvenanmaan saarilla, Suomen tasavallan erottamattomalla osalla, tämän sopimuksen määräysten mukaista oikeudellista asemaa niihin sääntöihin kuuluvana, jotka tunnustetaan hallitusten toiminnan ohjeiksi.

Tämä sopimus voidaan Korkeiden Sopimuksentekijäin yksimielisellä suostumuksella esittää vallalle, joka ei ole sitä allekirjoittanut, mutta jonka myöntymys saattaa myöhemmin näyttää suotavalta, jotta sellainen valta muodollisesti siihen liittyisi.

10 Artikla.

Tämä sopimus on ratifioitava. Pöytäkirja ratifioimisasiakirjain ensimmäisestä tallettamisesta on laadittava, niin pian kuin sopimuksen allekirjoittaneiden valtain enemmistö, Suomi ja Ruotsi tähän enemmistöön luettuina, saavat tilaisuuden ryhtyä tallettamiseen.

Sopimus astuu voimaan jokaiseen valtaan nähden, joka on sen allekirjoittanut tai siihen liittyy, siitä ajasta lukien, jolloin valta on tallettanut ratifioimisasiakirjansa tai liittymiskirjansa.

Ratifioimisasiakirjat talletetaan Genèvessä Kansainliiton pysyväisen sihteeristön haltuun; niinkään ovat mahdolliset liittymisasiakirjat sinne talletettavat.

Tämän vakuudeksi ovat täysivaltaiset edustajat allekirjoittaneet tämän sopimuksen ja varustaneet sen sineteillänsä.

Tehtiin Genèvessä 20 päivänä lokakuuta 1921 yksi ainoa kappale, joka on pidettävä tallella Kansainliiton pysyväisen sihteeristön arkistossa ja josta sihteeristön on toimittava oikeaksi todistettu jäljennös kullekin sen allekirjoittaneelle vallalle.

(L.S.) *Trautmann*
(L.S.) *H.A. Bernhoft*
(L.S.) *Wenck*
(L.S.) *Ant. Piip*
(L.S.) *ET Enckell*
(L.S.) *R. Erich*
(L.S.) *Carl Enckell*

(L.S.) *Jean Gout*
(L.S.) *J.D. Gregory*
(L.S.) *A. Ricci-Busatti*
(L.S.) *M. Walters*
(L.S.) *S. Askenazy*
(L.S.) *Eric Trolle*
(L.S.) *E. Marks von Württemberg*

1940
SOPIMUS SUOMEN JA SOSIALISTISTEN NEUVOSTOTASAVALTAIN
LIITON VÄLILLÄ AHVENANMAAN SAARISTA

(Suomen asetuskokoelma 1940)

Suomen Tasavallan hallitus toiselta puolen ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton hallitus toiselta puolen, haluten vahvistaa turvallisuutensa ja rauhan perusteita Itämerellä, ovat katsoneet välttämättömäksi tehdä keskenään seuraavan sopimuksen ja tätä varten nimittäneet valtuutetuikseen:

Suomen Tasavallan hallitus:

Suomen Moskovassa olevan Erikoislähettilään ja Täysivaltaisen Ministerin
Juho Kusti PAASIKIVEN;

Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton hallitus:

SNTL:n Kansakomissaarien Neuvoston Puheenjohtajan ja Ulkoasiain
Kansankomissaarin Vjatsheslav Mihailovits MOLOTOVIN,
jotka, vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaiseen muotoon laadituiksi havaitut valta-
kirjansa, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla.

Suomi sitoutuu demilitarisoimaan Ahvenanmaan saaret, olemaan linnoittamatta niitä sekä olemaan asettamatta niitä muiden valtioiden aseellisten voimien käytettäväksi.

Tämä merkitse myöskin, ettei Suomi eivätkä muutkaan valtiot saa Ahvenanmaan saarten vyöhykkeellä tai sinne rakentaa mitään sotilas- tai laivastorakennusta tai -tukikohtaa, mitään sotilasilmalurakennusta tai -tukikohtaa eikä mitään muuta-
kaan sotilastarkoituksiin käytettävää laitetta ja että saarilla olevat tykkiperustat on hävitettävä.

2 artikla.

Nimityksellä ”Ahvenanmaan saarten vyöhyke” tarkoitetaan tässä sopimuksessa kaikkia niitä saaria, luotoja ja kareja, jotka sijaitsevat seuraavien viivojen rajoittamalla vesialueella:

a) pohjoisessa pohj. leveysaste 60° 41'.

b) idässä suorat viivat, jotka perätysten yhdistävät seuraavat maantieteelliset

pisteet:

- 1) 600 41',0 pohj. lev. ja 210 00',0 it. pit. Gr.
- 2) 600 35',9 pohj. lev. ja 210 06',9 it. pit. Gr.
- 3) 600 33',3 pohj. lev. ja 210 08',6 it. pit. Gr.
- 4) 600 15',8 pohj. lev. ja 210 05',5 it. pit. Gr.
- 5) 600 11',4 pohj. lev. ja 210 00',4 it. pit. Gr.
- 6) 600 09',4 pohj. lev. ja 210 01',2 it. pit. Gr.
- 7) 600 05',5 pohj. lev. ja 210 04',3 it. pit. Gr.
- 8) 600 01',1 pohj. lev. ja 210 11',3 it. pit. Gr.
- 9) 590 59',0 pohj. lev. ja 210 08',3 it. pit. Gr.
- 10) 590 53',0 pohj. lev. ja 210 20',0 it. pit. Gr.

- 11) 590 48',5 pohj. lev. ja 210 20',0 it. pit. Gr.
12) 590 27',0 pohj. lev. ja 200 46',3 it. pit. Gr.
    c) etelässä pohj. leveysaste 59° 27'.
    d) lännessä suorat viivat, jotka perätysten yhdistävät seuraavat maantieteelliset pisteet:
13) 590 27',0 pohj. lev. ja 200 09',7 it. pit. Gr.
14) 590 47',8 pohj. lev. ja 190 40',0 it. pit. Gr.
15) 600 11',8 pohj. lev. ja 190 05',5 it. pit. Gr.
16) Märket-luodon keskikohta 600 18',4 pohj. lev. ja 190 08',5 it. pit. Gr.
17) 600 41',0 pohj. lev. ja 190 14',4 it. pit. Gr.

Ahvenanmaan saarten aluevesien katsotaan ulottuvan kolmen meripenikulman päähän edellämääritellyistä, ainakin ajoittain vedenpinnalla näkyvistä saarista, luodoista ja kareista matalanveden aikana.

3 artikla.

Neuvostoliitolle myönnetään oikeus pitää Ahvenanmaan saarilla oma konsulinvirastonsa, jonka toimivaltaan, tavanomaisten konsulintehtävien lisäksi, kuuluu valvoa, että tämän sopimuksen 1 artiklassa määrättyjä, Ahvenanmaan saarten demilitarisointia ja linnoittamattomuutta koskevia sitoumuksia noudatetaan.

Niissä tapauksissa, jolloin Neuvostoliiton konsuliedustaja havaitsee seikkoja, jotka hänen käsityksensä mukaan ovat ristiriidassa tässä sopimuksessa olevien, Ahvenanmaan saarten demilitarisointia ja linnoittamattomuutta koskevien määräysten kanssa, hänellä on oikeus tehdä Ahvenanmaan maakunnan lääninhallituksen välityksellä Suomen viranomaisille ilmoitus yhteisen tutkimuksen suorittamisesta.

Tämän tutkimuksen suorittavat Suomen hallituksen valtuutettu ja Neuvostoliiton konsuliedustaja mahdollisimman kiireellisessä järjestyksessä.

Yhteisen tutkimuksen tulokset merkitään neljin kappalein laadittuun suomen- ja venäjänkieliseen pöytäkirjaan ja tiedotetaan, välttämättömiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, kummankin sopimuspuolen hallitukselle.

4 artikla.

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun se on allekirjoitettu, ja on sen jälkeen ratifioitava.

Ratifikointikirjat vaihdetaan Helsingissä kymmenen päivän kuluessa.

Tämä sopimus on laadittu kahtena suomen- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, Moskovan kaupungissa 11 päivänä lokakuuta 1940.

J.K.Paasikivi

V. Molotov

1947
RAUHANSOPIMUS SUOMEN KANSSA.

Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt Kuningaskunta, Australia, Valko-Venäjän Sosialistinen Neuvostotasavalta, Kanada, Tšekkoslovakia, Intia, Uusi-Seelanti, Ukrainan Sosialistinen Neuvostotasavalta ja Etelä-Afrikan Unioni, valtioina, jotka ovat sodassa Suomen kanssa ja jotka huomattavin sotavoimin aktiivisesti osallistuivat sotaan eurooppalaisia vihollisvaltoja vastaan, ja joista jäljempänä käytetään nimitystä ”Liittoutuneet ja Liittyneet Vallat”, toiselta puolen, ja Suomi toiselta puolen;

Ovat ...päättäneet julistaa sotatilan lakanneeksi ja tässä tarkoituksessa tehdä tämän rauhansopimuksen sekä ovat tämän mukaisesti nimittäneet allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat, jotka, esitettyään, oikeiksi ja asianmukaisiksi havaitut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavista määräyksistä:

-----
5 artikla.

Ahvenanmaan saaret jäävät demilitarisoiduiksi nykyisin vallitsevan tilanteen mukaisesti

-----
12 artikla.

1. Kukin Liittoutunut ja Liittynyt Valta ilmoittaa Suomelle kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta, mitkä Suomen kanssa ennen sotaa tehdyt kahdenkeskiset sopimukset se haluaa pitää voimassa tai saattaa uudelleen voimaan. Määräykset, jotka eivät ole sopusoinnussa tämän sopimuksen kanssa, on kuitenkin poistettava edellä mainituista sopimuksista.
2. Kaikki sellaiset sopimukset, joista ilmoitus täten on tehty, on rekisteröitävä Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristössä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.
3. Kaikki sellaiset sopimukset, joista ei ole täten ilmoitettu, on katsottava kumoutuneiksi.

Jonka vakuudeksi allekirjoittaneet valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen ja varustanut sen sineteillään.

Annettu Pariisissa venäjän, englannin, ranskan ja suomen kielellä tänä kymmenentenä päivänä helmikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataaneljäkymmentäseitsemän.

1948
NEUVOSTOLIITON LÄHETYSTÖN KIRJE 13. MAALISKUUTA 1948
ERÄIDEN SOPIMUSTEN UDELLEEN VOIMAAN SAATTAMISESTA

(Lähde: Venäjänkielinen alkuperäiskappale)

N:o 34

Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton Helsingin lähetystö ilmoittaa kunnioittaen että Suomen kanssa tehdyn rauhansopimuksen 2. artiklan mukaan, SNTL:n hallitus on uudelleen saattanut voimaan seuraavat ennen soraa allekirjoitetut SNTL:n ja Suomen väliset sopimukset :

1. Lokakuun 11. päivänä 1940 allekirjoitettu sopimus koskien Ahvenanmaan saaria.

Nämä sopimukset ovat näin ollen edelleen voimassa.

Helsinki, maaliskuun "13." päivänä 1948.

Suomen Ulkoasianministeriölle

Helsinki

1992
**PÖYTÄKIRJA SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA VENÄJÄN
FEDERAATION HALLITUKSEN VÄLILLÄ SUOMEN JA VENÄJÄN
KAHDENVÄLISTEN SUHTEIDEN SOPIMUSOIKEUDELLISEN
PERUSTAN KARTOITUKSESTA**

Suomen tasavallan hallitus ja Venäjän federaation hallitus, jotka pitävät lähtökohtana sitä, että Venäjän federaatio on SNTL:n jatkajavaltio, ja jotka ottavat huomioon Moskovassa 23.-24. huhtikuuta 1992 ja Helsingissä 3.-5. kesäkuuta 1992 pidettyjen, Suomen tasavallan ja SNTL:n välillä tehtyjen sopimusten kartoitusta koskeneiden konsultaatioiden tulokset, ovat sopineet seuraavasta:

Tämän pöytäkirjan liitteeseen 1 sisältyvät sopimukset ovat edelleen voimassa Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä.

Tehty Helsingissä 11. heinäkuuta 1992 kahtena suomen- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena.

Venäjän Federaation
Hallituksen puolesta
A. Kozarev

Suomen Tasavallan
Hallituksen puolesta
Paavo Väyrynen

LIITE 1

SUOMEN JA NEUVOSTOLIITON VÄLILLÄ TEHDYT SOPIMUKSET, JOTKA OVAT VOIMASSA SUOMEN JA VENÄJÄN SUHTEISSA

- 11) 1940. 11.10 Sopimus Ahvenanmaan saarista.
1948.16.3. Sopimuksen uudelleen voimaan saattaminen.

1994
**AHVENANMAATA KOSKEVIA ASIAKIRJOJA SUOMEN EUROOPAN
UNIONIIN LIITTYMISEN YHTEYDESSÄ**

1. Suomen pyyntö ja unionin yhteinen kannanotto Ahvenanmaasta Euroopan Unionin liittymiskonferenssissa

(Suomennos englanninkielisestä alkuperäispainoksesta)

EUROOPAN UNIONIN LIITTYMISKONFERENSSI Bryssel, 21. helmikuuta 1994
SUOMI CONF SF 20/94

Asia: 19. Luku - Muut asiat

Unionin yhteinen kannanotto Suomen pyynnöstä koskien Ahvenanmaan asemaa (Hyväksytty Neuvoston kokouksessa 21. helmikuuta 1994)

a. Suomen pyyntö

Itsehallintolain määräysten mukaan Suomen Hallituksen on hankittava Ahvenanmaan lakiasäättävän kokouksen suostumuksen Liittymissopimuksen soveltamiseksi Ahvenanmaalla. Koska tämä suostumus ei ole itsestään selvä, Suomi on pyytänyt että Sopimus ei suoraan koskisi Ahvenanmaata, ja on ehdottanut että tätä tarkoittava lisäys liitettäisiin artiklaan 227 EC (vastaavin lisäyksiin artikloihin 79 ECSC ja 198 EAEC). Esitetyt lisäykset jättävät kuitenkin avoimeksi mahdollisuuden että sopimus voi koskea Ahvenanmaata, erään pysyvin rajoituksin jotka luetteloitaisiin pöytäkirjassa joka liitettäisiin Liittymissopimuksiin, edellyttäen että suostumus annetaan.

Samanaikaisesti Suomi haluaa tehdä julistuksen huomauttaen että Ahvenanmaan autonomia on perustuslailla taattu, Ahvenanmaan kansainvälisesti tunnustetun aseman mukaisesti.

Ehdotetun pöytäkirjan suhteen, Suomen valtio, kunnioittaakseen perustuslain mukaisia velvoituksiaan Ahvenanmaata kohtaan, pyytää sisällyttämään seuraavat rajoitukset:

-Ahvenanmaa säilyttäisi lainsäätöoikeutensa koskien äänioikeuden ja ehdokkaaksi asetumista lakiasäättävään kokoukseen ja kunnanvaltuustoihin. Tällä hetkellä tämä oikeus on rajoitettu koskemaan niitä henkilöitä joilla on saarten paikallinen kansalaisuus. Vaalioikeuden saaminen ei saa erotella Suomen mantereen kansalaisia muiden Jäsenmaiden kansalaisista.

-Oikeus hankkia tai omistaa omaisuutta, oikeus perustaa yrityksiä ja oikeus tarjota palveluja olisi rajoitettu koskien niitä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä joilla on paikallinen kansalaisuus Ahvenanmaalla tai joilla on saarten toimivaltaisten viranomaisten myöntämä lupa.

-Pysyvä poikkeus Yhteisön veronharmonisoinnista joka koskee Ahvenanmaata ja sen kautta kulkevaa lauttaliikennettä.

Pöytäkirjaan sisällytetään säännöksiä ahvenanmaalaisten oikeuksien suojaamiseksi Suomessa sekä veloituksen että Ahvenanmaan viranomaiset kohtelevat kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisia samalla tavalla.

b. Unionin yhteinen kannanotto

Ottaen huomioon sen erikoisaseman joka Ahvenanmaalla kansainvälisten lakien mukaisesti on, Unioni

1) Voi hyväksyä että seuraava Artikla sisällytetään Liittymissopimukseen:

”Seuraava sisällytetään EC sopimuksen Artiklaan 227 (5) littera (a):n jälkeen sekä vastaaviin pykäliin Artikloihin 79 ECSC ja 198 EAEC:

Tämä Sopimus ei koske Ahvenanmaata. Suomen Hallitus voi kuitenkin ilmoittaa, julistuksella joka jätetään säilytettäväksi tätä Sopimusta ratifioitaessa Italian Tasavallan haltuun, jonka on lähetettävä vahvistettu jäljennös muille Jäsenvaltioille, että Sopimus tulee koskemaan Ahvenanmaata niiden edellytyksien mukaan jotka sisältyvät tämän Sopimuksen Pöytäkirjaan X, koskien uusien Jäsenvaltioiden liittymistä Euroopan Unioniin ja joka on allekirjoitettu .....”

2) Voi hyväksyä, että Liittymissopimukseen sisällytetään seuraava Pöytäkirja joka toteaa ne Euroopan Unionin perustamisen soveltamisen ehdot joilla Euroopan Unioni toimii Ahvenanmaalla.

”PÖYTÄKIRJA X AHVENANMAASTA”

(Pöytäkirja on lopullisessa muodossaan seuraavalla sivulla)

3) Ehdottaa että seuraava julistus sisällytetään liittymissopimukseen:

”Kunnallisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden osalta unioni palauttaa mieleen, että EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 1 kohta mahdollistaa sen, että Suomen esittämiin pyyntöihin voidaan suostua. Jos Suomi ilmoittaa EY:n perustamissopimuksen 227 artiklan 5 kohtaa muuttavan 28 artiklan mukaisesti, että EY:n perustamissopimusta sovelletaan Ahvenanmaahan, neuvosto vahvistaa kuuden kuukauden kuluessa ja EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti edellytykset, joilla kyseistä artiklaa sovelletaan Ahvenanmaan erityistilanteessa.”

4) Hyväksyy että Suomen seuraava yksipuolinen selitys Ahvenanmaan erikois-
asemasta sisällytetään komission pöytäkirjaan:

”Suomen hallitus huomauttaa että Ahvenanmaan autonomia on perustuslailla taattu sen asukkaille Suomen hallitusmuodossa ja autonomiaa koskevassa Suomen lainsäädännössä joka perustuu kansainväliseen oikeuteen Kansainliiton neuvoston julistusten 24. ja 27. kesäkuuta 1921 mukaan, ja että Ahvenanmaan asema on kansanoikeudellisesti taattu.”

5) ”Unioni säilyttää yhteisölle oikeuden, mikäli Ahvenanmaa päätyä olla liittymättä, suorittaa kaikki ne toimenpiteet jotka ovat tarpeellisia kauppapoiikkeamien välttämiseksi ja yhteisön maataloustuotteita koskevien määräysten väärinkäytön estämiseksi. Komission tulee tarkkailla sellaisia poikkeamia ja tehdä asianmukaisia ehdotuksia neuvostolle tilanteen korjaamiseksi”.

2. Liittymissopimus 1994

(Suomennokset: EU:n Virallinen lehti n:o C 241 , 29. elokuuta 1994)

1 artikla

1. Norjan kuningaskunnasta, Itävallan tasavallasta, Suomen tasavallasta ja Ruotsin kuningaskunnasta tulee Euroopan unionin jäseniä sekä niiden sopimusten sopimuspuolia, joihin unioni perustuu, sellaisina kuin kyseiset sopimukset ovat muutettuina tai täydennettyinä.

Lisäksi täysivaltaiset edustajat ovat hyväksyneet tähän päätösasiakirjaan liitetyt seuraavat julistukset:

Pöytäkirja N:o 2 Ahvenanmaasta

Ottaen huomioon Ahvenanmaan kansainvälisen oikeuden mukaisen erityisaseman sopimuksia, joihin Euroopan unioni perustuu, sovelletaan Ahvenanmaahan seuraavin poikkeuksin:

1 artikla

EY:n perustamissopimuksen määräykset eivät estä soveltamasta 1 päivänä tammikuuta 1994 Ahvenanmaalla voimassa olleita säännöksiä:

- rajoituksista, jotka syrjimättömällä tavalla koskevat Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteää omaisuutta Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa;

- rajoituksista, jotka syrjimättömällä tavalla koskevat Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.

2 artikla

a) Ahvenanmaan alue, jota pidetään neuvoston direktiivin 77/388/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 artiklan 1 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuna kolmantena alueena sekä neuvoston direktiivin 92/12/ETY 2 artiklassa tarkoitettuna valmisteveron yhdenmukaistamista koskevien direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle jäävänä kansallisena alueena, jää liikevaihtoveroja ja valmisteveroja sekä muita välillisen verotuksen muotoja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamista koskevien EY:n säännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Tämä vapautus ei vaikuta millään tavalla yhteisön omiin varoihin. Tätä kohtaa ei sovelleta pääomasijoitusten verotusta koskevan neuvoston direktiivin 69/335/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, säännöksiin.

b) Tämän poikkeuksen tarkoituksena on elinkelpoisen paikallisen talouden ylläpitäminen Ahvenanmaalla eikä se vaikuta kielteisesti unionin etuihin tai sen yhteisiin politiikkoihin. Jos komissio katsoo, että a kohdan määräykset eivät enää ole perusteltuja, erityisesti rehellen kilpailun tai omien varojen kannalta, se tekee aiheelliset esitykset neuvostolle, joka toimii EY:n perustamissopimuksen asiaa koskevien artiklojen mukaisesti.

3 artikla

Suomen tasavalta varmistaa, että kaikkia jäsenvaltioiden luonnollisia ja oikeushenkilöitä kohdellaan samalla tavalla Ahvenanmaalla.

Täysivaltaisten edustajien hyväksymät julistukset

F. Nykyisten jäsenvaltioiden julistukset

32. Julistus Ahvenanmaasta

Kunnallisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden osalta unioni palauttaa mieleen, että EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 1 kohta mahdollistaa sen, että Suomen esittämiin pyyntöihin voidaan suostua. Jos Suomi ilmoittaa EY:n perustamissopimuksen 227 artiklan 5 kohtaa muuttavan 28 artiklan mukaisesti, että EY:n perustamissopimusta sovelletaan Ahvenanmaahan, neuvosto vahvistaa kuuden kuukauden kuluessa ja EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti edellytykset, joilla kyseistä artiklaa sovelletaan Ahvenanmaan erityistilanteessa.

ASIAKIRJA Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu

28 artikla

Lisätään EY:n perustamissopimuksen 227 artiklan 5 kohdan d alakohdaksi, EHTY:n perustamissopimuksen 79 artiklan d alakohdaksi ja Euratomin perustamissopimuksen 198 artiklan e alakohdaksi seuraava:

”Tätä sopimusta ei sovelleta Ahvenanmaahan. Suomen hallitus voi kuitenkin ilmoittaa tämän sopimuksen ratifiointiin yhteydessä Italian tasavallan hallituksen huostaan tallettavalla julistuksella, että sopimusta sovelletaan myös Ahvenanmaahan Norjan, Itävallan, Ruotsin ja Suomen Euroopan unioniin liittymisestä tehtyyn sopimukseen liittyvän pöytäkirjan N:o 2 määräysten mukaisesti. Italian tasavallan hallitus toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen tällaisesta julistuksesta jäsenvaltioille.”

108 artikla

Arvonlisäverosta kertyvät omat varat lasketaan ja tarkistetaan ikään kuin Ahvenanmaa sisältyisi jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste - 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY alueelliseen soveltamisalaan.

XIII Tullit ja väliillinen verotus

A. Tullit

I. TULLIKOODEKSIIN TEKNISET MUKAUTUKSET JA SEN SOVELTAMISTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

(a) Tullikoodeksi

392 R 2913: Neuvoston asetus (ETY) No 2913/92, annettu 12 päivänä lokakuuta 1992, yhteisön tullikoodeksista (EYVL No L 302, 19.10.1992, s. 1)

(a) Korvataan 3 artiklan 1 kohta seuraavalla:

”Yhteisön tullialueeseen kuuluu:

- Suomen tasavallan alue, mukaan lukien Ahvenanmaa, mikäli on tehty ilmoitus EU:n perustamissopimuksen 227 artiklan 5 kohdan mukaisesti ”

**SUOMEN HALLITUKSEN JULISTUS EY:N
PERUSTAMISSOPIMUKSEN, EHTY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN
JA EURATOMIN PERUSTAMISSOPIMUKSEN SOVELTAMISESTA
AHVENANMAAHAN**

Suomen tasavallan hallitus,

joka ottaa huomioon sen, että Suomi on tallettanut Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä Euroopan unioniin tehtyä sopimusta koskevan ratifioimiskirjan, ja joka viittaa sanottuun sopimukseen liittyvän liittymiskirjan 28 artiklaan,

esittää seuraavan julistuksen:

Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta sovelletaan Ahvenanmaahan Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan Euroopan unioniin liittymisestä tehtyyn sopimukseen liittyvän pöytäkirjan N:o 2 määräysten mukaisesti.

Tehty Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1994.

Heikki Haavisto
Ulkoministeri

2009
LISSABONIN SOPIMUS

Suomen eduskunnan ratifioima 30.09.2008
Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksymä 25.11.2009
Astui voimaan 01.12.2009

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen konsolidoitu toisinto

---

SEITSEMÄS OSA

Yleiset määräykset ja loppumääräykset

---

5 artikla

(aiempi EY-sopimuksen 299 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta sekä 3 - 6 kohta)

Sovelletaan perussopimusten alueellista soveltamisalaa koskevien Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 52 artiklan määräysten lisäksi seuraavia määräyksiä:

---

4. Perussopimusten määräyksiä sovelletaan Ahvenanmaahan Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista tehtyyn asiakirjaan liitetyn pöytäkirjan N:o 2 määräysten mukaisesti.

(Englanninkielisen alkuperäisen tekstin EU:n termipankin mukainen suomennos)

2. Suomen edustuston lausuma Ahvenanmaasta

Kokousmuistio Pysyvien Edustajien Komitean (COREPER) 2298. kokouksesta Brysselissä 2.-4. ja 7. joulukuuta 2009.

¹ Suomen lausuma Ahvenanmaasta (Suomen edustuston pyynnöstä):

”Ahvenanmaan demilitarisoitu ja neutralisoitu asema perustettiin Ahvenanmaansaarten linnoittamattomuutta ja puolueettomuutta koskevalla sopimuksella joka allekirjoitettiin 20. lokakuuta 1921.

- Suomen liittymissopimukseen lisätyn Ahvenanmaan pöytäkirjan johdanto viittaa Ahvenanmaan kansainvälisen oikeuden mukaiseen erikoisasemaan.

- Lissabonin Sopimus muuttaa eräitä säännöksiä jotka koskevat yhteistä turvallisuus- ja puolustispolitiikkaa.

- Lissabonin Sopimuksen voimaantulo ei tule vaikuttamaan Ahvenanmaan linnoittamattomuutta ja puolueettomuutta koskevan sopimuksen sovellettavuuteen. Ahvenanmaan pöytäkirja jää edelleen voimaan.

- Ahvenanmaan Parlamentti (Maapäivät) on hyväksynyt Lissabonin Sopimuksen täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lain voimaantulon Ahvenanmaan maakunnassa siinä laajuudessa kuin Sopimus koskee maakunnan toimivaltaa.”¹